

de postes de la via romana de Tarraco a Barcino, es podia fer la conjectura que *Setma/Setna/Semma/Senna*, fossin formes revestides pel ll. SEPTĪMA, sobrentent *septima miliaria*, plural de *miliarium* 'fita que marca cada una de les milles en les vies romanes'. Es-tació, doncs, que l'evoca geogràficament. I aquesta fita és el que hauria donat nom al Pla de *Semma*. El fet d'estar en plural —quan en la toponímia apareix concretat amb singular: *Siétamo* SEPTĪMUM no lluny d'Oscà, *Quart* QUARTUM de Girona etc., *Tierz* aragones—; no faria dubte important, la geografia... aproximadament: Torredembarra a uns 20 k. de Tarraco, no seria això, però no gaire menys. Fonèticament el pas a *Setma* > *Semma* fóra obligat. Difícil, però, de justificar les formes amb *nn*: potser gràcies a una primera assimilació *dm* > *nm* (limitada a la nasalitat), que havent-se transportat, passés a *mn* (??), i llavors assimilació *nn*.

Fonètica ben forçada, fonament geogràfic i lexical poc precis o discutible. No seria arabisme? com ho són tants NLL veïns: *Altafulla*, *Bràfim*, Poble de *Ma-fumet*, *Alió* etc. L'estructura trilítera s'hi presta. Molt productiva sobretot l'arrel *smn* 'ser gras, engreixar' de l'àrab comú, si bé més cosa de greixor que de grandària («butirum, pinguedo, impingulare» *RMA*, «coturnix» 'guatlla, ocellat grassó'; «gordo, gordura» *PALC*. Ja ens hi decantaríem si hi hagué mot nominal subst. o adj. Un part. actiu? però el verb en forma I és intr. (*sámina*).

El cas és, però, que hi ha l'arrel parònima *snm* 'ser protuberant' (general i hisp.) de manera que *sanam* és 'el gep del camell', i després 'espinada' («spina dorsis» *RMA*, 120b). I això tingué una aplicació quasi topogràfica: àr. cl. *sanám al-qabr* «petit tertre», «terre amoncelée en forme de bosse sur un tombeau», ben documentat en Lane. Dozy (*Suppl.* I, 694b) diu que segons Aben-Khaldun i Aben-Djobair, que hi va viatjar, a Espanya arriba a significar 'la llosa sepulcral'.

Semma és arabisme; cal desar l'etimologia romana.

Dozy, en les seves *Recherches* parla molt de *Samán* *al-Andalus*, convertit en NL de la prov. d'Eliberis (= Granada); i Ibn-Sáhib es-Salat explica que pròpiament era el nom de l'Alhambra (en els orígens de la seva formació).

Aquí tenim, doncs, un bon ètímon per al lloc que 45 en català s'ha dit *Els Munts*: trad. d'aquest *samán*. Bastarà admetre que allà mateix, i en la mateixa acc. secundària, es va usar *sānāma* 'gep' (així avui a Egipte, Boqtor, i ja en la novel·la *Antar*, del temps de les 1001 Nits); pron. *sénema*, es contragué en *Senma*: 50 d'on per una banda assimilat en *Semma*, o bé en *Senna* (del qual *Setne* és mer símbol ortogràfic). I potser *Sanám* 'espinada' (> 'esquenadret') es va usar com NP.

De fet, *Sennam* és nom d'un dels firmants, probable- 55 ment un monjo d'origen morisc, en una escriptura del *Cart.* de St. Cugat en l'a. 1174, és una donació de Clariana p. p. Font Rius (*C. d. p.*, § 47). *Clariana* del Baix Penedès és a uns 25 k. d'Altafulla, i hi havia un altra Clariana cap a l'alt Gàid (vol. III, 385b44, 15). O es 60

tracta de *Clarà*, que consta com afr. de *Setna* en el citat doc. de 1057.

¹ No ens toca entrar en l'aspecte arqueològic; tampoc en si «ipsa palomera de S.» era un *columbari*, com es diu en la compilació «Els Castells catalans», dels anys 60. L'*Onom.* es limita al NL, Pla de *Semma*.

Semolué, V. *Samalús* *Semoll*, V. *Somoll*

SEMPRINYA

Vaig recollir el nom de *Samprinyà* en l'enq. de *Cérvoles* de Flamicell (xxi, 152) on m'ensenyaren de lluny l'indret on deien que hi ha les ruïnes d'un antic convent (xxi, 152). N'hi ha confirmació en un doc. de 1408, relatiu a Toralla, poblet que és uns 6 k. al S. de *Cérvoles*, però com que les ruïnes eren a l'obaga, o sigui al Sud, on ja afronta amb la Conca de Tremp i amb Toralla, aquest nom pot ser el mateix lloc, encara que MiretS., analitzi *Sent-Prinya*, sens dubte a tort en lloc de *Semprinyà*. Potser també es refereix a aquell convent un *Semprinianum* d'un doc. de 966 citat sense precisions per la *Hist. Lgd.*, vol. v, car Skok (§ 295) només li trobà un eco en un *Semprugnanum* del Cart. de la Catedral de Grenoble, que evidentment no pot ser (com suggereixen) un *Savournion* dels H. Alpes.

En canvi salta a la vista que aquest i el *SEMPRINYA* nostre de 1408, i el de 966, vénen de (PAGUS) SEMPRONIANUS, derivat del ben conegut SEMPRONIUS (p. ex., el general *Sempronius* de les guerres civils romanes a Espanya): no hi ha escrupol a admetre la reducció de *-prūn-* pretònica a *prig*.

D'altra banda d'aquest NP romà es deriven Santa *Semproniana*, patrona de Mataró; i *Semproniana* parr. asturiana, te. Tineo; i de *Sempronius* ve *Samprón* lugar del Bierzo, i el cognom cast. *Semprún*.

Sen: error per *Seu* *Sena*, V. S-

SENABRE 'mostassa borda', del ll. SINAPI: DECAT VII, 774b35-39.

Senabre, NL antic del terme d'Olèrdola: a. 993: *ad ipsa Senabre* (*Cart.* St. Cugat I, 246); a. 1032: «in term. de Olerdola, in locum ubi d. ad ipsa Senabre (*Cart.* St. Cugat II, 173). Cognom *Sanabre*: 11 en els bisbats de Bna. i Tarr., 4 Val. (*ALCM*).

HOMÒNIMS. *Caseta Senabre* a Cocentaina (xxxiv, 23.12); *Senabre* a St. Joan d'Alacant (xxxv, 160.8); *Racó de Sanabre* a Beniarres (xxxiii, 66.6); *Barranc de Senabre* a l'Alqueria d'Asnar (xxxiv, 31.4); *Barranc del Senabre* a Benimarfull (xxxiv, 13.15); *Caseta de Sanabre* a Muro d'Alcoi (xxxiii, 143.3.22). J.F.C.

SENADORS, *Vila* ~

Nom d'un antic paratge o mas important en la im-